

GOD IS LIEFDE PUNT!

GOD IS LIEFDE

*Als je niet in God zou geloven,
hoe zou je dan willen dat Hij zou zijn?*

WILKIN VAN DE KAMP

Voor tekstvermelding is, tenzij anders aangegeven, gebruik gemaakt van de Nieuwe Bijbelvertaling. Bij andere vertalingen geldt als afkorting:

AB = Amplified Bible

BB = BasisBijbel

BGT = Bijbel in Gewone Taal

GN = Groot Nieuws Vertaling

HB = Het Boek

HCSB = Holman Christian Standard Bible

KJV = King James Vertaling

MSG = The Message

NASB = New American Standard Bible

NBG = Bijbelvertaling van 1951 van het Nederlands Bijbelgenootschap)

NBV = Nieuwe Bijbelvertaling

NLT = New Living Translation

WNT = Weymouth New Testament

WV = Willibrordvertaling

Copyright © Wilkin van de Kamp

Omslagontwerp en binnenwerk: Glenn van der Mull | Vrij Zijn

Druk: Wilco B.V.

Jaar van uitgave: november 2021 (oplage 6.000)

Uitgave: Vrij Zijn, Industriestraat 2, 7122 AP Aalten, Nederland

www.vrijzijn.nl

info@vrijzijn.nl

ISBN 978-94-90254-86-5

NUR 707, trefwoord: geloofsopbouw

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording, or otherwise, without the prior written permission of the publisher.

INHOUD

Voorwoord	7
1 God is liefde	11
1. God heeft lief, omdat Hij liefde is (אהבה אהבה)	16
2. Gods liefde was eerst	20
3. God kan niet bestaan zonder lief te hebben	22
4. God heeft ons voor zichzelf geschapen	23
5. God wil onze Vader zijn	25
6. Jezus heeft het vaderhart van God laten zien	26
7. Jezus' Vader is onze Vader	28
8. Gods eigenschappen komen voort uit Gods liefde	30
9. Gods liefde is de vrucht van de Geest	35
10. Gods liefde kent geen 'maar'	38
2 God is liefde, maar Hij is toch ook toornig?	43
1. Gods liefde is onvoorwaardelijk (חסד chèsèd)	47
2. Gods boosheid komt voort uit zijn liefde	51
3. God is 'lang van neus'	54
4. Gods toorn is een metafoor	57
5. Gods liefde als rode draad in de geschiedenis	60
6. God blijft trouw aan zichzelf	68
7. God stelt richters, koningen en profeten aan	83
8. Gods liefde in actie	90
9. God heeft een ja-gezicht	95
10. Als we Gods boosheid losmaken van zijn liefde	97
3 God is liefde, maar Hij is toch ook heilig?	101
1. Gods liefde is heilig (קדוש kadosh)	107
2. Gods liefde overstijgt zijn heiligheid	114
3. Gods liefde werd tastbaar in het leven van Jezus	116
4. Gods liefde heeft afgerekend met de zonde	118
5. Gods liefde verklaart ons heilig in Christus	123

6. Gods liefde doet ons nee zeggen tegen de zonde	131
7. Gods liefde is onvoorwaardelijk, zijn zegen niet	137
8. Gods liefde herstelt zondaars in ere	140
9. Gods bedoeling met 'tucht'	145
10. Als we Gods heiligheid losmaken van zijn liefde	151

4 God is liefde, maar Hij is toch ook rechtvaardig? 155

1. Gods liefde is rechtvaardig (צדק <i>tsaddiek</i>)	163
2. God haat wat in strijd is met zijn liefde	166
3. Gods liefde begrenst het kwaad	169
4. Gods liefde ziet zonde niet door de vingers	181
5. God vergeeft uit eigenbelang	186
6. Gods liefde verklaart ons rechtvaardig in Christus	187
7. God wijst Jezus aan als rechter en beloner	195
8. Als God liefde is, waarom grijpt Hij dan niet in?	205
9. Als God liefde is, stuurt Hij toch niemand naar de hel?	209
10. Als we Gods rechtvaardigheid losmaken van zijn liefde	230

5 God is liefde punt! 233

1. Gods liefde is eeuwig (עולם <i>alam</i>)	237
2. God is een ontoegankelijk licht	246
3. God is het allemaal, evenveel en tegelijkertijd	250
4. De God die als Jezus is	253
5. De Kerk die als Jezus is	260
6. Gods liefde leren kennen	268
7. Gods liefde viert	271
8. Gods liefde schept ruimte	277
9. Gods liefde op de wereld loslaten	280
10. God is liefde punt!	286

Over de auteur 289

Andere titels van de auteur 291

Aanbevolen boeken 292

Vrij Zijn 294

Eindnoten 296

VOORWOORD

Als je niet in God zou geloven, hoe zou je dan willen dat Hij zou zijn? De meesten van ons zouden zeggen: 'Ik zou willen dat God liefde is, volmaakte liefde.' Nu is dat juist het goede nieuws: 'God *is* liefde!' (1 Johannes 4:16). Nooit werd er een belangrijkere belijdenis afgelegd dan deze. Johannes zegt met deze woorden niet dat God weet wat liefde is. Johannes zegt dat God liefde *is*. Er is niets in God dat niet liefde is. Hij *is* het. God kan niet bestaan zonder liefde te hebben. Kerkvader Augustinus schreef zo'n vierhonderd jaar na Christus: 'Als je God wilt zien, heb je één gegeven om je een idee van Hem te vormen: God is liefde.'¹ Het is een ingrijpende uitspraak. God heeft niet alleen lief, zijn natuur en heel zijn wezen is liefde. God heeft mensen lief, omdat Hij liefde is.

'God *is* liefde' betekent dat God niet kan stoppen met van ons te houden. Door de hele Bijbel heen demonstreert Hij zijn liefde aan mensen die zijn liefde niet verdienen, die Hem verlaten en andere goden nalopen. Koning David heeft een prachtige psalm aan Gods liefde gewijd: 'De Heer is goed voor iedereen. Aan alles wat Hij doet is te zien dat Hij liefdevol is' (Psalm 145:9, BB). Johannes getuigt in zijn Evangelie: 'God is een en al liefde, vriendelijkheid en goedheid. Daarom is Hij ook eindeloos liefdevol, vriendelijk en goed voor ons allemaal' (Johannes 1:16, BB). Alles wat God doet is in overeenstemming met wie Hij is. God is niet alleen maar liefdevol, in de kern *is* Hij liefde. Liefde is niet een van Gods eigenschappen, maar beschrijft hoe Gods karakter is. Liefde is het hart van God. Jezus zei dat God al liefde was, vóórdat Hij de aarde schiep. Vlak voor zijn sterven bad Hij: 'Vader, U had Mij al lief *voordat de wereld gegrondvest werd*' (Johannes 17:24, NBV). Hoe belangrijk het ook is dat God onze Schepper is, al voordat Hij zich zo aan ons openbaarde was Hij liefde. God is Schepper, maar de schepping is er niet altijd geweest. Gods liefde wel. Vanaf het allereerste begin en in zijn allerdiepste wezen is God liefde.

Ik spreek en schrijf graag over Gods liefde. Het merendeel van de reacties die ik op mijn boeken krijg zijn hoopgevend. De meeste van mijn lezers spreken hun verlangen uit om de God die liefde is te leren kennen. Toch zijn er nog steeds mensen die twijfelen. Ze vragen zich af of ik niet te eenzijdig ben, of ik niet te veel de nadruk leg op Gods liefde. ‘We moeten ons niet focussen op één aspect van God. Als je je alleen maar focust op Gods liefde, raak je uit balans,’ schreef iemand. ‘God is toch veel meer dan dat? Krijgen we zo niet een veel te lief beeld van God?’ Een ander reageerde: ‘Vergeet niet wat de Bijbel nog meer over Hem zegt. God is liefde, *maar* Hij is ook heilig en rechtvaardig. Hij kan ook boos worden. Met God valt niet te spotten!’ Het lijkt wel of we niet kunnen omgaan met God, die in alles wie Hij is en die in alles wat Hij doet liefde is. Waar zijn we bang voor? Weer iemand anders reageerde: ‘God is liefde, oké, maar is het niet gevaarlijk om zo’n beperkt Godsbeeld te hebben? Krijgen we dan niet een knuffeltheologie: God die iedereen over zijn bolletje aait? God is toch eerst en vooral heilig? Deze laatste vraag beantwoord ik altijd met een wedervraag: ‘Heeft God Adam en Eva geschapen omdat Hij heilig is, of omdat Hij liefde is?’ En in het verlengde daarvan: ‘Heeft God zijn Zoon naar de wereld gezonden, omdat Hij heilig is of omdat Hij liefde is?’ Het antwoord laat zich raden: ‘God had de wereld *zo lief* dat Hij zijn enige Zoon gegeven heeft, opdat iedereen die in Hem gelooft, niet verloren gaat maar eeuwig leven heeft’ (Johannes 3:16, GN). Gods liefde kent geen ‘maar’. God is liefde punt!

David schrijft in een van zijn psalmen: ‘God maakte aan Mozes zijn wegen [*derek*] bekend, aan het volk van Israël zijn grootse daden’ (Psalm 103:7, NBV). Het Hebreeuwse woord voor ‘wegen’ is *derek*. Figuurlijk gesproken mag je het vertalen als: ‘karakter, manier van leven’. God heeft aan Mozes zijn karakter bekend gemaakt, aan Israël zijn daden. Het is belangrijk om Gods karakter te kennen, omdat al zijn karaktereigenschappen en al zijn daden voortkomen uit zijn karakter. Gods liefde uit zich barmhartig, genadig, geduldig, trouw en

waarachtig (Exodus 34:6, NBV). Als we twifelen aan Gods karakter - omdat we zijn daden niet begrijpen - kunnen we een verwrongen beeld van God krijgen of zelfs ons geloof in Hem verliezen.

In *God is liefde punt!* wil ik je helpen om de rode draad van Gods liefde in de Bijbel te ontdekken. Aan de hand van vijf Hebreeuwse kernwoorden neem ik je mee om antwoord te krijgen op de veel gestelde vraag: ‘Maar God is toch ook toornig, heilig en rechtvaardig?’ Deze vijf woorden geven ons zicht op wie God is.

Hoofdstuk 1:	אהבה	<i>Ahabah</i>	God heeft lief, omdat Hij liefde is.
Hoofdstuk 2:	חסד	<i>Chèsèd</i>	Gods liefde is trouw.
Hoofdstuk 3:	קדוש	<i>Kadosh</i>	Gods liefde is heilig.
Hoofdstuk 4:	צדק	<i>Tsaddiek</i>	Gods liefde is rechtvaardig.
Hoofdstuk 5:	עלם	<i>Olam</i>	Gods liefde is eeuwig.

De woordstam van deze vijf woorden bestaat telkens uit drie basisletters. In het Hebreeuws heeft elke letter een eigen naam, een symbolische betekenis, een oorspronkelijke vorm en een bepaalde getalswaarde om ons iets te leren over onze relatie met God. Elke letter vertelt ons hoe de trouwe, heilige, rechtvaardige en eeuwige God in liefde met ons omgaat.

Dit boek zal net als alle andere boeken die ooit geschreven zijn niet compleet zijn. Toch geloof en hoop ik van harte dat het je zal helpen God - die liefheeft omdat Hij liefde is - te leren kennen. En dat je ‘*God is liefde, maar ...*’ mag inruilen voor ‘*Gods is liefde punt!*’

Wilkin van de Kamp

GOD IS LIEFDE

1

Opgegroeid bij een alleenstaande, alcoholistische moeder, zocht Kjersti wanhopig naar liefde op verkeerde plaatsen - of ze nu danste op het podium van een stripclub, zich verstopte in een reeks gebroken relaties of zich volpropte met drugs en alcohol. De eerste twintig jaar van haar leven begreep Kjersti niet hoe mooi en geliefd ze was. Ze was als jong meisje seksueel misbruikt en dacht lange tijd dat dit normaal was. Ze leerde haar emoties te maskeren door, tegen de tijd dat ze veertien was, te feesten, te drinken, drugs te gebruiken en seks te hebben. Na de middelbare school kon een vriendin van haar een baan krijgen in een stripclub. Hoewel ze dat een belachelijk idee vond, besloot Kjersti op een avond met haar mee te gaan. Die avond vertelde de manager van de club hoeveel geld de meiden op een avond verdienden. Dit was het moment dat Kjersti haar nieuwe leven binnenstapte. Het was ook het moment dat ze zichzelf meer en meer zou kwijtraken.

In het begin voelde ze zich erg succesvol. Ze beschikte over veel geld, kreeg aandacht en voelde dat ze een zekere macht had als ze een klant hypnotiseerde met haar lichaam. Ze gebruikte meer en meer drugs om haar onzekerheid en de pijn diep vanbinnen het hoofd te bieden. Negen van de tien keer was ze niet in staat om nee te zeggen tegen louche figuren die haar grenzen overschreden. Ze sloot zich steeds meer af voor de mensen om haar heen. Op een avond ging ze met een paar vrienden naar de film *The Lion King* in de bioscoop. Ze waren high van de drugs. Kjersti kan zich nog goed herinneren wat er toen gebeurde. In de film komt een fragment voor waar Simba's vader vanuit 'de hemel' tot hem zegt: 'Onthoud wie je bent.' Op dat moment voelde Kjersti iets wat ze nog nooit had meegemaakt. Die avond voelde ze hoe God door de muren van haar hart heen brak en haar vulde met pure, niet veroordelende liefde. Hij zei: 'Onthoud hoe Ik jou zie. Denk aan het mooie kind dat je voor Me bent. Ik hou van je zoals je bent. Kom terug naar Mij.' Kjersti wist dat het

God was die tot haar sprak: 'Ik had nooit geweten dat God zoveel van mij hield. Ik was een stripper en een drugsverslaafde, en Hij hield van mij ...!' Kjersti wist dat deze liefde alles was wat haar hart begeerde. Ze verlangde ernaar om deze liefde weer te ervaren, maar wist niet hoe. Er ontbrak nog een belangrijk puzzelstukje. Ze zou ernaar zoeken tot ze het gevonden had. Kjersti zocht het in elke religie en filosofie waar ze van hoorde, maar niets kwam in de buurt van die onbeschrijfelijke en onvoorwaardelijke liefde die ze had ervaren.

Op een dag - jaren later - vertelde een vriend haar dat hij Jezus had leren kennen en hoe de liefde van God zijn leven had veranderd. Kjersti wilde aanvankelijk niets met het christendom te maken hebben. In haar ogen was de kerk een benauwd systeem van veroordeling en controle. Haar vriend bleef haar echter vertellen over Gods liefde en over wat Jezus in zijn leven aan het doen was. Dit confronteerde haar met de 'god' die ze voor zichzelf had gecreëerd, die in de verste verte niet leek op de God van liefde waar hij het over had. Dit verwarde haar. Ze was ervan overtuigd geweest dat ze God al die tijd kende. Na een aantal gesprekken realiseerde Kjersti zich dat ze veel 'ergere dingen' had geprobeerd dan het christendom. Ze verlangde naar de liefde waar haar vriend over sprak en die ze al eerder had geproefd. Maar ze had geen naam voor God en wist niet hoe ze Hem kon bereiken. Op een avond zat ze in haar badkamer en zei: 'Jezus, als jij het bent, kom dan maar in mijn hart, want ik weet niet meer wat ik moet geloven.' Diezelfde nacht hoorde ze opnieuw de stem waar ze zo naar verlangde. God troostte haar en liet haar weten dat het oké was als ze niet alles meteen begreep. Hoewel ze het nog niet kon bevatten wist ze één ding zeker: God is die liefdevolle stem waar ze al die jaren naar had gezocht. En Jezus was het puzzelstukje dat ze had gemist. 'Ik begreep toen dat ik de keuze moest maken om Jezus te volgen. Om mijn leven aan Hem te geven. Op

**Jezus was
het puzzelstukje
dat ze had gemist**

het moment dat ik dat deed was Hij er. Gods liefde heeft mijn hart genezen en mij uiteindelijk geroepen om terug te gaan naar de stripclubs om zijn liefde met de meiden te delen. Ik mag hen vertellen dat we allemaal geliefd zijn, precies zoals we zijn. God hield net zoveel van mij toen ik elke dag aan de drugs was en in een stripclub werkte, als nu.' Ooit begreep Kjersti Bohler niet hoe mooi en geliefd ze was. Nu ze weet wie ze is in Christus voelt ze zich bevoorrecht dat ze de opdracht mag vervullen die God haar heeft gegeven. Kjersti is de oprichter van *Beautiful and loved*, een organisatie die meisjes in de seksindustrie wil bemoedigen met persoonlijke getuigenissen, gebed en het Woord van God. Ze vertelt hen dat ze door God geliefd zijn, gewaardeerd worden en door Hem geschapen zijn met een doel.²

Door de jaren heen hebben we duizenden mannen en vrouwen als Kjersti mogen verwelkomen op onze Vrij Zijn conferenties. Ze hebben stuk voor stuk een eigen verhaal. Ze dragen bijna allemaal een rugzak met zich mee, gevuld met ervaringen die een stempel op hun leven hebben gedrukt. Velen van hen zijn verwond, misbruikt en afgewezen. Op zoek naar echte liefde. Telkens weer ben ik onder de indruk wanneer ik zie hoe ze met honderden tegelijk op de uitnodiging naar voren komen om Gods liefde te ontvangen. Niet zelden hebben ook zij liefde en bevestiging gezocht op verkeerde plaatsen. Ze voelen zich gebruikt en verworpen en vragen zich af of echte liefde wel bestaat. De meesten van hen zijn in hun zoektocht verstrikt geraakt in de leugens van de wereld. Ze zijn occult belast geraakt of zitten gevangen in religieuze voorschriften en gedragsregels. Wat hun verhaal ook is, ze zijn oprecht op zoek naar Gods bevrijdende liefde. Liefde die niet veroordeelt, niet beschuldigt, niet dreigt en niet afwijst. Het is ontroerend te zien hoe Gods liefde keer op keer de duisternis overwint en gebroken harten geneest. Ik vind het een

**Gods liefde
overtreft
het leven zelf**

groot voorrecht te mogen zien hoe Gods liefde door de Heilige Geest in hun harten wordt uitgestort, waardoor de angst verdwijnt en zondige begeertes hun kracht verliezen. Gods liefde overtreft het leven zelf. Ze ontdekken dat het plezier van de zonde niet opweegt tegen de liefde, blijdschap en vrede die God hen geeft als zij Jezus gaan volgen. Gods liefde is zoveel meer dan de wereld ons ooit bieden kan. Een van hen zei later tegen me: 'Ik wist niet dat het leven met God zo mooi zou zijn!'

God heeft lief, omdat Hij liefde is (אהבה *ahabah*)

De volmaakte God heeft ons lief met volmaakte liefde. Zijn liefde is van een dergelijk kaliber dat we ons dit nauwelijks voor kunnen stellen. Zijn liefde gaat altijd naar ons uit, is nooit gebaseerd op wat wij doen, maar op wie Hij is. Als we het goed doen, houdt God niet méér van ons. Als we het verprutsen, houdt God niet minder van ons. God kan onmogelijk meer of minder van ons houden, omdat Hij ons liefheeft met volmaakte liefde. Daarom kunnen we Gods liefde niet verdienen en kunnen we zijn liefde ook niet verliezen. Voor het grenzeloos liefhebben van God is maar één verklaring: '*God is liefde!*' (1 Johannes 4:16). Nooit werd er een belangrijkere belijdenis afgelegd dan deze. Het is een ingrijpende uitspraak. God heeft niet alleen lief, Hij *is* liefde. Zijn natuur en heel zijn wezen is liefde. God heeft mensen lief, omdat Hij liefde is. Door de hele Bijbel heen demonstreert Hij zijn liefde aan mensen die zijn liefde niet verdienen, die Hem verlaten en andere goden nalopen. 'God *is* liefde' betekent dat God niet kan stoppen met van ons te houden. Johannes schrijft in zijn Evangelie: 'God is één en al liefde, vriendelijkheid en goedheid. Daarom is Hij ook eindeloos liefdevol, vriendelijk en goed voor ons allemaal' (Johannes 1:16, BB). Gods ruimhartige liefde komt tot uiting in zijn verlangen om zijn liefde met ons te delen

en voor ons te zorgen. Hij presenteert zich als onze Schepper, Hij treedt op als onze Bevrijder, Hij regeert als onze Koning, Hij zorgt voor ons als onze Vader en Hij komt voor ons op als onze Rechter.

Het Hebreeuws heeft meerdere woorden voor liefde. Een ervan is אהבה *ahabah* en helpt ons om Gods liefde beter te begrijpen. *Ahabah* is zowel een werkwoord (liefhebben) als een zelfstandig naamwoord (liefde): God heeft lief (*ahabah*), omdat Hij liefde (*ahabah*) is. Alles wat God doet is in overeenstemming met wie Hij is. God is niet alleen maar liefdevol, in de kern is Hij liefde. Liefde is dan ook niet een van Gods eigenschappen, maar beschrijft hoe Gods karakter is. Liefde is het hart van God. Het Hebreeuwse woord אהבה *ahabah* voor liefde is opgebouwd uit drie basisletters: א *aleph*, ה *hee* en ב *beth* (het Hebreeuws wordt van rechts naar links geschreven). In het Hebreeuws heeft elke letter een eigen naam, een symbolische betekenis, een oorspronkelijke vorm en een bepaalde getalswaarde om ons iets te leren over onze relatie met God.

Liefde is niet een van Gods eigenschappen, maar beschrijft hoe Gods karakter is

א *Aleph* is de eerste letter in אהבה *ahabah*

De eerste letter in *ahabah* is de א *aleph*. Het is ook de eerste letter van het Hebreeuwse alfabet en dat is niet toevallig. De letter א *aleph* betekent ondermeer 'eerste', 'vorste' of 'vorst'. Het heeft de getalswaarde één en verwijst naar de Enige, door wie alles is ontstaan. Hij is de oorsprong van alles wat leeft. Hij is de Eerste en Hij is de Laatste. Er is maar één God en Schepper. Omdat God de Enige is, zullen we Hem alleen liefhebben en geen andere goden nalopen. We horen dit terug in de geloofsbelijdenis van Israël: 'Luister, Israël! De HEERE, onze God, de Heere is één! Daarom zult u de HEERE, uw God, liefhebben (*ahab*) met heel uw hart, met heel uw ziel en met heel uw kracht' (Deuteronomium 6:4-5).

ה *Hee* is de tweede letter in אהבה *ahabah*

De tweede letter in *ahaba* is de ה *hee*. Hij komt twee keer voor in *ahabah*. Oorspronkelijk was de vorm van de letter ה *hee* een pictogram van een biddende man met opgeheven armen. De kerkhervormer Calvijn schrijft in zijn commentaar op de Psalmen dat staand bidden met opgeheven handen de meest bijbelse gebedshouding was en is. Bidden met opgeheven handen was en is de normale gebedshouding bij de joden en de eerste christenen. Zij baden staand, met de ogen naar de hemel gericht, de armen uitgestrekt met de handpalmen naar boven. De letter ה *hee* nodigt ons uit om ons zo uit te strekken naar Gods liefde. Met onze uitgestrekte armen drukken we overgave en aanbidding uit: ‘Hef uw handen op naar het heiligdom en loof de HEERE’ (Psalm 134:2). De Hebreeuwse letter ה *hee* leert ons dat alles begint met het ontvangen en beantwoorden van Gods liefde. Met opgeheven handen laten we zien dat we ernaar verlangen om Gods liefde te ontvangen, te beantwoorden en door te geven.

ב *Beth* is de derde letter in אהבה *ahabah*

De derde letter in *ahabah* is de ב *beth*. In zijn oorspronkelijke vorm werd voor deze letter het teken van een simpel huis gebruikt. Zo vinden we de letter ב *beth* terug in *Bethel*, wat letterlijk ‘Huis van God’ betekent. Het eerste bijbelboek Genesis begint niet voor niets met de letter ב *beth*. De joodse traditie legt uit waarom: omdat God bij ons wil wonen. De vorm van de letter ב *beth* heeft een open karakter. De deur staat voor iedereen open. Dit doet ons denken aan Jezus die ons in de gelijkenis van de verloren zoon uitnodigt om in het huis van God - het huis van liefde - te gaan wonen. Het huis van de Vader is een synoniem voor het hart van de Vader. Daar waar we oorspronkelijk thuishoren. Jezus zegt in Johannes 15 meerdere keren: ‘Blijf [*meno*] in mijn liefde!’ Letterlijk zegt Hij tegen zijn discipelen dat ze in zijn liefde moeten gaan *wonen*.³ Jezus nodigt

ons niet uit om voor even het huis van de Vader binnen te gaan. Hij nodigt ons uit om in het huis van liefde te gaan wonen.

Van Simon de Nieuwe Theoloog komt het citaat: ‘De Vader is de woning, de Zoon is de deur, de Geest is de sleutel.’ Door Jezus’ offer aan het kruis weten we dat we het huis van de Vader mogen binnengaan. De Heilige Geest is de sleutel: Hij opent onze ogen voor de open armen van de Vader. Gods eeuwige liefde is ons ware thuis.

Johannes schrijft jaren later: ‘Wie in de liefde blijft [*meno*], blijft [*meno*] in God, en God blijft [*meno*] in hem’ (1 Johannes 4:16, NBV). Letterlijk schrijft hij: ‘*Wie in de liefde woont, woont in God, en God woont in hem.*’ De New Living Translation vertaalt het zo mooi:

**‘De Vader is de woning,
de Zoon is de deur,
de Geest is de sleutel’**

- Simon de Nieuwe Theoloog -

‘*Whoever lives in love, lives in God, and God in them.*’ Deze vertaling heeft me geïnspireerd voor de titel van mijn boek *Live in love*.⁴ The Message geeft het nog sterker weer: ‘When we take up *permanent residence in a life of love*, we live in God and God lives in us.’ Jezus is de deur waardoor we het huis van liefde kunnen binnengaan. We mogen er voor altijd wonen. Wonen in het huis van liefde betekent dat de Vader een speciaal plekje in zijn hart voor ons heeft. Het hart van de Vader is ons thuis. Hier vinden we alles wat we nodig hebben: liefde, geborgenheid, vreugde, passie, tederheid, vergeving en verbondenheid. ▣ *Beth* is ook de eerste letter van *beracha*, wat ‘zegen’ betekent. Wie in het hart van de Vader een plekje gevonden heeft is een gezegend mens.

De Hebreeuwse taal is een rijke taal. ▣ *Beth* mogen we ook vertalen als ‘dochter’.

Dat herinnert me aan een meerdaagse conferentie die we eens op Curaçao hebben gehouden. Kees Kraayenoord en zijn band gingen mee om de aanbidding te verzorgen. Daarnaast zouden we in de

gevangenis een kerkdienst houden. Een dienst die ik niet gauw zal vergeten. Gods liefde werd op een bijzondere manier uitgestort in de harten van de gevangenen. Na de prediking vond er spontane aanbidding plaats, zoals ik die nooit meer heb meegemaakt. De gitarist en de drummer van de band gaven letterlijk hun instrumenten uit handen. Er was geen verschil meer tussen wie gevangen zat en wie vrij was. Op dat moment begonnen de stoere mannen te zingen: *‘Yo soy tu niña. La niña de tus ojos, porque me amaste a mí. Te amo más que a mi vida, te amo más que a mi vida.’* Letterlijk vertaald: ‘Ik ben uw dochter, de dochter in uw ogen. Ik houd meer van U dan van mijn eigen leven.’ Het is een citaat uit Psalm 17 waarin David zingt tot God: ‘Bewaar mij als Uw oogappel, verberg mij onder de schaduw van Uw vleugels’ (Psalm 17:8, NBV). Pas later ontdekte ik dat David letterlijk in het Hebreeuws vraagt: ‘Bewaar me als de *dochter* in uw oog.’ In de Latijnse bijbelvertaling staat *pupilla*. Daar is ons woord ‘poppetje’ van afgeleid. Als we iemand diep in de ogen kijken, dan zien we een poppetje. We zien onszelf in het klein en het glinsterende oog tegenover ons heet ons welkom. De mannen in de gevangenis hadden ontdekt: zo is het als we in de ogen van God kijken. We staan voortdurend op zijn netvlies. We hebben niet alleen in Gods hart, maar ook in Gods ogen een plekje gekregen.

Gods liefde was eerst

אהבה *Ahabah* leert ons dat God ons liefheeft omdat Hij liefde is. Hij is de Eeuwige, die ons met eeuwige liefde liefheeft (Jeremia 31:3). Zijn liefde is onmetelijk en onuitputtelijk, eindeloos groot en diep. Johannes schrijft dat niemand God kan liefhebben, voordat God hem liefhad: ‘Wij hebben Hem lief, omdat Hij ons *eerst* liefgehad heeft’ (1 Johannes 4:19). Jezus zei dat God al liefde was, vóórdat Hij de aarde schiep. Vlak voor zijn sterven bad Hij: ‘Vader, U had Mij al

lief *voordat de wereld gegrondvest werd*' (Johannes 17:24, NBV). Hoe belangrijk het ook is dat God onze Schepper, Wetgever en Rechter is, al voordat Hij zich zo aan ons openbaarde was Hij liefde. God is Schepper, maar de schepping is er niet altijd geweest. Gods liefde wel. God is onze Wetgever en Rechter, maar er zijn niet altijd mensen geweest die een wet of rechter nodig hadden (pas vierhonderd jaar na Abraham heeft God aan Israël de Wet gegeven). Voor die tijd was God al liefde. Voordat God Schepper was, was Hij liefde. Voordat God Wetgever was, was Hij liefde. Voordat Hij Rechter was, was Hij liefde. Vanaf het allereerste begin en in zijn allerdiepste wezen is God liefde. Pas wanneer we Gods liefde leren kennen, kunnen we begrijpen wat het betekent dat God ook Schepper, Wetgever en Rechter is.

**Voordat God Schepper,
Wetgever en Rechter was,
was Hij liefde**

De apostel Johannes schrijft: 'Wij hebben Gods liefde leren kennen en *vertrouwen* daarop. God is liefde' (1 Johannes 4:16, NBV). We kunnen God vertrouwen omdat Hij liefde is. Gods liefde is de eerste liefde. De eerste liefde die aan alles voorafgaat. Die er al was voordat wij werden geboren. Gods liefde is primair. Menselijke liefde is reactionair. Toen Aukje en ik nog geen kinderen hadden, wisten we al dat we veel van hen zouden gaan houden. Maar we konden nog niet werkelijk van ze houden. Het was 'slechts' een verlangen. Pas toen we hen in onze armen hielden, konden we hen echt liefhebben. Gods liefde is anders. Gods liefde is niet reactionair, maar primair. God hield al van ons voordat Hij ons schiep. Dit maakt God veilig en betrouwbaar. Gods liefde is niet gebaseerd op wie wij zijn, maar op wie Hij is. Hij houdt van ons, zonder dat we er iets voor hoeven te doen. Dat God ons primair liefheeft, betekent dat Gods liefde voor ons geborgd is in zijn karakter: God *is* liefde. Zijn liefde is niet een antwoord. Liefde is Gods eerste levenwekkende handeling, die in volledige overeenstemming is met zijn natuur. Daarom schrijft

Johannes: ‘Wij hebben Hem lief, omdat Hij ons *eerst* liefgehad heeft’ (1 Johannes 4:19). Waar vertrouwen we op? Waar geloven we in? In Gods liefde!

God kan niet bestaan zonder lief te hebben

Ik heb me lange tijd afgevraagd waarom de woorden ‘God is liefde’ zoveel vragen oproepen: ‘Als God liefde is, waarom is er dan zoveel ellende op deze wereld?’ ‘Als God liefde is, waarom grijpt Hij dan niet in?’ ‘Als God een God van liefde is, hoe kan Hij dan ...?’ Ik vermoed dat dit komt omdat wij de wereld waarin we leven en de God die liefde is niet met elkaar kunnen rijmen. Daardoor gaan we twijfelen aan de bijbelse waarheid dat God liefde is. Misschien komt dit ook omdat ons idee van liefde zo anders is dan dat van God. Gods liefde is niet de overtreffende trap van menselijke liefde. Menselijke liefde kent haar grenzen en heeft - als ik zo om me heen kijk - een beperkte houdbaarheidsdatum. Liefde van mensen is gebaseerd op goede wil en goede bedoelingen, maar schiet te kort en is niet vrij van eigenbelang. Onze liefde is onberekenbaar en onvoorspelbaar, bovendien broos en kwetsbaar. Gods liefde is anders. Zij is niet menselijk, maar bovennatuurlijk en daardoor onvergelijkelijk en niet te bevatten. Daarom bepaalt niet ons gevoel of ons begrip van liefde hoe Gods liefde is. God zelf is de volmaakte definitie van liefde. In elk opzicht is zijn liefde mooier, groter en indrukwekkender dan we denken.

Als wij Gods liefde gaan definiëren en naar eigen inzicht invullen, creëren we volgens kerkvader Augustinus een verwrongen beeld van God. Hij schreef zo’n vierhonderd jaar na Christus: ‘God is een onzichtbare werkelijkheid. Je moet Hem niet zoeken met je ogen, maar met je hart. Niemand mag zich een idee van God vormen op grond

van de begeerlijkheid van zijn ogen, want dan ga je je God voorstellen als een ontzaglijk wezen, als een onmetelijke grootheid in de ruimte. Of we gaan ons Hem voorstellen als een eerbiedwaardige grijsaard. Beeld je niets in van dien aard. *Als je God wilt zien, heb je één gegeven om je een idee van Hem te vormen:*

God is liefde.'⁵ Augustinus verdedigde in zijn preek de drie woorden waarmee Johannes ons een definitie van God heeft gegeven: 'God is liefde' (1 Johannes 4:16, NBV). Johannes zegt met deze woorden niet dat God weet wat liefde is. Hij bedoelt ook niet te zeggen dat God ons liefheeft. Johannes zegt dat God liefde is. Er is niets in God dat niet liefde is. Hij is het. God kan niet bestaan zonder liefde te hebben. Het feit dat God liefde is behoeft geen verklaring noch verantwoording. Zijn liefde is de grondslag van ons geloof en de belangrijkste bouwsteen van ons bestaan.

**'Als je God wilt zien,
heb je één gegeven
om je een idee van Hem
te vormen: God is liefde'**

- Augustinus -

God heeft ons voor zichzelf geschapen

Heb jij je wel eens afgevraagd waarom we met zoveel mensen op aarde zijn? Ik denk dat ik het antwoord gevonden heb: omdat God liefde is. God is zo vol liefde dat Hij ons allemaal nodig heeft om zijn liefde aan kwijt te kunnen. Ieder mens is geschapen om Gods liefde te ontvangen, te beantwoorden en door te geven. Wij zijn door God gemaakt om door Hem geliefd te worden. Gods liefde is het antwoord op de vraag waarom wij bestaan. Het was Augustinus die zei: 'U heeft ons voor Uzelf geschapen!'⁶ God heeft ons geschapen omdat Hij liefde is en een liefdevolle relatie met ons wil. Hij wil zijn liefde met ons delen. Dit betekent niet dat Hij ons heeft geschapen omdat Hij iets van ons nodig heeft. Paulus zegt: 'De God die de wereld heeft gemaakt en alles wat er leeft, Hij die over

hemel en aarde heerst (...) laat zich niet bedienen door mensenhanden, *alsofer iets is dat Hij nodig heeft*, Hij die zelf aan iedereen leven en adem en al het andere schenkt' (Handelingen 17:24-25, NBV). Paulus sneed dit thema aan op de Areopagus in Athene, toen hij in debat was met filosofen die van mening waren dat God de wereld nodig had. Terecht zegt hij dat God onze hulp, liefde en aanbidding niet nodig heeft. In Hem ontbreekt niets.

C.S. Lewis schrijft dat God ervoor heeft gekozen om ons mensen nodig te hebben: 'God, die alles in zichzelf heeft (die niets nodig heeft of verlangt), heeft ervoor gekozen om ons nodig te hebben, omdat wij de behoefte hebben om nodig te zijn.'⁷ Is dat niet geweldig? God heeft ons niet geschapen omdat Hij ons nodig heeft, maar omdat Hij er vreugde in schept om dat te doen. De God die liefde is, was er vanaf het begin op uit om een liefdesrelatie met ons te hebben. Wij zijn er omdat God het wilde. Luister maar naar de woorden waarmee God in de hemel wordt aanbeden: 'U komt alle

**De God die liefde is,
was vanaf het begin er op uit
om een liefdesrelatie
met ons te hebben**

lof, eer en macht toe, Heer, onze God, want U hebt alles geschapen: *Uw wil is de oorsprong van alles wat er is*' (Openbaring 4:11, NBV). Het is dus Gods wil dat wij er zijn. Hij kan wel zonder ons, maar hij wil niet zonder ons. God

moet er menselijk gesproken niet aan denken dat wij zijn liefde zouden negeren. Onbeantwoorde liefde is hartverscheurend. God wil zich aan ieder mens bekendmaken. Daarom zoekt Hij ons steeds weer op. In welke positie of situatie we ook zijn terechtgekomen. Hij wil dat niemand verloren gaat, maar dat alle mensen Hem leren kennen zoals Hij is. Paulus schrijft aan Timotheüs: 'God wil dat alle mensen gered worden en dat iedereen de waarheid leert kennen' (1 Timotheüs 2:4, BGT). Iedereen mag er zijn voor God, op basis van zijn onvoorwaardelijke liefde. Want God

heeft een groot hart. Er is ruimte voor iedereen. Hij houdt van alle mensen evenveel.

God wil onze Vader zijn

Volgens Paulus heeft God ons geschapen omdat Hij onze Vader wil zijn. Hij schrijft dat God een kinderwens had en dat Hij ‘ons voor de grondlegging van de wereld heeft voorbestemd om als zijn kinderen aangenomen te worden’ (Efeze 1:4-5). God wil niets liever dan onze Vader zijn. Hij had ons al lief voordat we geboren werden. Johannes doet er nog een schepje bovenop: ‘Het wezenlijke van de liefde is niet dat wij God hebben liefgehad, maar dat Hij ons heeft liefgehad’ (1 Johannes 4:10, NBV). Wij kunnen God alleen maar liefhebben omdat Hij die liefde in ons hart heeft gelegd. De enige verklaring waarom wij er zijn, is dat God naar ons heeft verlangd. Wij zijn de vervulling van zijn hartenwens. Het evangelie gaat in eerste instantie dus niet over ons, maar over het verlangen van God: ‘Want zo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat ieder die in Hem gelooft, niet verloren gaat, maar eeuwig leven heeft. Want God heeft zijn Zoon niet in de wereld gezonden opdat Hij de wereld zou veroordelen, maar opdat de wereld door Hem behouden zou worden’ (Johannes 3:16-17).

Opmerkelijk genoeg wordt God in het Oude Testament nog geen tien keer Vader genoemd. God wilde zo graag een Vader zijn voor Israël, maar zij wezen Hem telkens weer af. Mozes verwoordt de pijn van God, die een goede Vader wil zijn voor zijn kinderen: ‘Trouw is God, rechtvaardig en zuiver, in Hem is geen spoor van kwaad. *Maar zijn kinderen werden Hem ontrouw: tot hun schande gaven zij hun kindschap op.* Vals en trouweloos is dit volk’ (Deuteronomium 32:4-5, NBV). Ondanks hun ontrouw wilde God nog steeds hun Vader

zijn, maar zij erkenden Hem niet. Waarna Mozes Israël voorhoudt: 'Is dit uw antwoord aan de Heer? Hoe komt u zo dwaas? Waar is uw verstand? *Is Hij niet uw Vader, uw Schepper?* Hij heeft u gemaakt, Hij riep u tot leven!' (vers 6). God wilde niets liever dan hun Vader zijn. Door de mond van de profeet Maleachi sprak Hij tot Israël: 'Een zoon eert zijn vader, een dienaar zijn heer. *Als Ik jullie Vader ben, waar is dan je eerbied voor Mij?*' (Maleachi 1:6, NBV). En door de mond van Jeremia sprak Hij: 'Volk van Israël, ooit heb Ik jullie ge-

***Ik dacht: Zij zullen mij
Vader noemen,
Mij nooit verlaten.
Maar jullie zijn Mij
ontrouw geworden***

(Jeremia 3:19-20, GN)

zegd: Jullie zijn mijn kinderen. Een heerlijk land zal Ik jullie geven, mooier dan van enig ander volk! *En Ik dacht: Zij zullen mij Vader noemen, Mij nooit verlaten. Maar jullie zijn Mij ontrouw geworden*' (Jeremia 3:19-20, GN). Ik vind dit zinnetje zo ontroerend: 'Ik dacht: Zij zullen mij Vader noemen.' Gods emotie is bijna voelbaar. God wil niet alleen onze Vader zijn,

Hij wil ook zo *genoemd* worden. Ook omdat wij dit nodig hebben. Want elke keer als wij Hem Vader noemen, bevestigen we dat wij zijn geliefde kinderen zijn. Als ik bovenstaande teksten nog eens doorlees, raak ik onder de indruk van Gods eindeloze geduld en verdraagzaamheid, die voortkomen uit zijn intense liefde voor ons. God wil nog steeds een Vader zijn voor mensen die de verkeerde kant oplopen, die ongezeglijk en eigenwijs zijn en goed met kwaad vergelden. God is alles wat een goede vader kan en mag zijn. Met wie we alles kunnen delen en die het beste met ons voorheeft.

Jezus heeft het vaderhart van God laten zien

De profeten in het Oude Verbond konden Gods boodschap prima doorgeven. Maar toen God zichzelf definitief wilde openbaren als Vader, was er maar één Persoon in het hele universum die deze open-

baring kon overbrengen: de Zoon! Daarom begint de schrijver van de Hebreeënbrief met deze woorden: ‘Op velerlei wijzen en langs velerlei wegen heeft God in het verleden tot de voorouders gesproken door de profeten, *maar nu de tijd ten einde loopt heeft Hij tot ons gesproken door zijn Zoon*, die Hij heeft aangewezen als enig erfgenaam en door wie Hij de wereld heeft geschapen’ (Hebreeën 1:1-2, NBV). Deze openingszin verwoordt twee manieren waarop God tot ons gesproken heeft. Eerst sprak God tot ons door middel van de profeten. Vervolgens koos God een totaal andere benadering: Hij stuurde zijn Zoon (Lukas 20:9-19). Jezus is niet alleen gekomen om de boodschap van de profeten compleet te maken en te vervullen. Jezus is gekomen om ons een openbaring van God te geven, zoals geen enkele profeet dit heeft kunnen doen: Jezus kwam om ons de openbaring van de Vader te brengen.

**Jezus kwam om ons
de openbaring
van de Vader te brengen**

De avond voordat Jezus werd gekruisigd, bad Hij dit gebed: ‘Vader, verhef Mij nu tot uw majesteit, tot de grootheid die Ik bij U had voordat de wereld bestond. Ik heb aan de mensen die U mij uit de wereld gegeven hebt *uw naam bekendgemaakt*. Zij waren van U, maar U hebt hen aan Mij gegeven. Ze hebben uw woord bewaard, en nu begrijpen ze dat alles wat U Mij hebt gegeven, van U komt’ (Johannes 17:5-7, NBV). Wat was de naam die Jezus bekendmaakte aan zijn discipelen? Veertien eeuwen lang was het Joodse volk bekend geweest met de naam *Jahweh*. Dit was Gods heilige naam die nooit werd uitgesproken, alleen opgeschreven. Met die naam waren ze bekend. Over welke naam heeft Jezus het hier? Als we het hogepriesterlijk gebed doorlezen, vinden we die naam maar liefst zeventien keer vermeld: Vader. Jezus is gekomen om de naam van de Vader bekend te maken. In het Grieks staat voor het woord ‘bekendmaken’ een woord dat ‘manifesteren’ betekent, oftewel ‘voorleven’.

Dat gaat veel verder dan erover vertellen of erover praten. Jezus is niet gekomen om ons te vertellen over Gods vaderschap, Hij kwam het demonstreren! De discipelen zagen in Jezus' leefstijl een totaal andere manier van leven. Jezus demonstreerde in alles - van het begin tot het eind - de Vader. Dat is waar Hij voor kwam. We kunnen God alleen maar als Vader leren kennen door Jezus. De avond voordat Hij voor ons zou sterven zei Hij: 'Ik ben de weg, de waarheid en het leven. *Niemand kan bij de Vader komen dan door mij*' (Johannes 14:6, NBV). Met andere woorden: 'Ik ben de weg, maar mijn Vader is jullie bestemming.' Daarom beloofde Hij zijn discipelen: *Als jullie mij kennen zullen jullie ook mijn Vader kennen, en vanaf nu kennen jullie hem, want jullie hebben hem zelf gezien.*' Direct daarop zei Filippus: 'Laat ons de Vader zien, Heer, meer verlangen we niet.' Toen zei Jezus: 'Ik ben nu al zo lang bij jullie, en nog ken je Me niet, Filippus? *Wie Mij gezien heeft, heeft de Vader gezien.* Waarom vraag je dan om de Vader te mogen zien?' (Johannes 14:8-9, NBV).

Jezus' Vader is onze Vader

Als Jezus op Paasmorgen is opgestaan uit de dood, staat Maria van Magdalena bij het open graf en huilt. Ze was ernstig bezeten geweest door boze geesten, maar Jezus had haar daarvan bevrijd (Lukas 8:2). Samen met een aantal andere vrouwen was ze Jezus en zijn discipelen overal gevolgd, om hoogstwaarschijnlijk voor hen te koken en te zorgen. Zij was erbij toen Jezus gekruisigd en in het graf van Jozef van Arimathea was gelegd (Mattheüs 27:55-61). Vroeg in de morgen was ze met andere vrouwen naar het graf gegaan om meer kruiden en olie voor het lichaam van Jezus te brengen. Toen ze zagen dat de steen voor het graf was weggerold, holden ze naar Petrus en Johannes, met het nieuws dat iemand het graf van Jezus geschonden

had en zijn lichaam had gestolen. Petrus en Johannes renden erheen om het zelf te zien. Maria had hen niet meer kunnen bijbenen. Toen ze bij het graf kwam waren ze alweer weg. Maria bleef bij het graf staan en huilde van verdriet. Zij bukte voorover om in het graf te kunnen kijken en zag daar twee engelen in witte kleren zitten. Eén bij het hoofdeind en één bij het voeteneind, op de plek waar het lichaam van Jezus had gelegen. ‘Waarom huil je?’ vroegen de engelen haar. Ze zei: ‘Ze hebben mijn Heer weggehaald en ik weet niet waar ze Hem hebben neergelegd.’ Toen ze dat gezegd had draaide ze zich om. Ze zag iemand staan. Het was Jezus, maar Maria wist niet dat Hij het was. Jezus vroeg haar waarom ze huilde. Maria dacht dat het de tuinman was en zei: ‘Als u Hem hebt weggehaald, vertel me dan waar u Hem hebt neergelegd, dan kan ik Hem meenemen.’ Toen noemde Jezus haar bij haar naam: ‘Maria!’ Maria zei: ‘Rabboeni!’ In het Hebreeuws betekent het ‘meester’ of ‘leraar’. Dit impliceert dat Maria van Magdalena ook een discipel van Jezus was. Zij is de eerste aan wie Jezus verschijnt. Zij - nota bene een vrouw - krijgt de opdracht om een belangrijke, ontroerende boodschap aan de discipelen mee te delen: ‘Zeg tegen hen [mijn broeders en zusters] dat Ik opstijg naar *mijn Vader, die ook jullie Vader is*’ (Johannes 20:17, NBV). De eerste woorden die Jezus na zijn opstanding sprak gingen over zijn Vader. Meestal sprak Jezus over ‘de Vader’. Maar nu heeft Hij het over ‘mijn Vader’ en ‘jullie Vader’. Zijn Vader is nu ook hun Vader. Zij mogen God nu ook als hun Vader ervaren. Jezus heeft Gods hartenwens vervuld. Waar God er zo naar verlangd had dat de kinderen van Israël Hem Vader zouden noemen (Jeremia 3:20), waar Israël tot zijn schande zijn kindschap had opgegeven, is Jezus gekomen om hen én ons de Vader te openbaren, om ons Gods vaderhart te laten zien. Dít is het evangelie van Jezus: Jezus’ Vader is onze Vader!